

‘Ze trapt niet mee’

Tandemrijden, dat hebben we allemaal wel eens gedaan.

Aandoenlijk gestuntel op een zomers Waddeneiland meestal.

Maar voor sommigen is de tandem meer dan een eenmalig uitstapje. ‘Vertrouwen. Het gaat om het vertrouwen.’

Tekst: Suzanne Brink
Foto's: Bas de Meijer

‘Dat kunt u straks niet meer doen. Dan zit uw vrouw daar en schopt u haar voor het hoofd’, zegt de fietsverkoper van Profile Kok in Utrecht tegen Wijbrand. Hij houdt de tandem vast terwijl Wijbrand zijn been over het achterste stuur zwaait. Als ook mijn zadel is afgesteld rijden we de werkplaats uit. ‘Eerst even dit rustige straatje doen?’ probeer ik nog, maar Wijbrand is onverbiddelijk. Ik stap te laat op. Ben niet gewend aan een stang. Als ik op het zadel wil gaan zitten draaien de trap-pers al en in een reflex stap ik direct af. De tweede poging gaat goed. Niks meer aan doen. Ik besluit nooit meer af te stappen.

Harde kern

De tandem, hoe kom je erop en eraf? ‘In het begin is dat wennen’, beaamt Marten Hoffmann, ‘Bij ons houdt de voorrijder de fiets vast en de achterrijder stapt af.’

Twintig jaar geleden stapten Hoffmann en zijn vrouw voor het eerst op de tandem. De hoofdreden was een klassieke: Hoffmann reed sneller dan zijn vrouw. Het is niet leuk als de één uren op een berg staat te wachten tot de ander eens een keertje rood aangelopen de top nadert. Met een tandem heb je daar geen last van.

Hoffmann was direct gegrepen. Nu heeft hij een website bomvol informatie over de tandem: www.tandemclub.nl. In de agenda staat elke maand een locatie vermeld waar tandemrijders zich verzamelen om met zijn allen een tocht

te maken. Hoffmann: ‘De harde kern bestaat uit vijftien tandems. Per tocht rijden vijf tot twintig tandems mee. We zijn echte recreatiefietzers, drinken koffie en babbelen wat. Op zo’n dag doen we iets van tachtig kilometer. Je krijgt heel veel positieve reacties, veel auto’s stoppen als je wilt oversteken, oudere mensen zeggen vertederd: ‘Ach, die hadden wij vroeger ook.’ Standaard grapje: ‘Ze trapt niet mee.’’

Uithangbord

In het universum van tandemrijders heet de achterste rijder de stoker en de voorste de stuurman/vrouw. Het overgrote deel van de tandemrijders is een stel, man en vrouw. De man zit meestal voorop met het stuur in handen. Dat heeft een praktische reden. Sturen met een tandem is zwaarder dan met een gewone fiets en als de zwaarste achterop zit, wil het wel eens gaan zwabberen.

De tandemmarkt is niet groot. Verkoper Bram Verbout van Kok Profile constateert over de afgelopen jaren aanzienlijk hogere aantallen verkochte fietsen en denkt aan een trend. Zijn verklaring: vergrijzing. De kinderen van de babyboomers zijn de deur uit, dus meer tijd en ze hebben geld. Dat laatste is handig, een beetje tandem kost wat. Drieduizend euro ben je zo kwijt. Tandemverkopers als Vittorio en Snel herkennen de trend van stijgende verkopen niet. De verkoop is al eeuwen stabiel. Tandems zijn wel comfortabeler en duurder geworden. Fabrikanten

verkopen ze niet om een grote slag te slaan. ‘Voor veel merken is het een uithangbord’, zegt Hoffmann. Omdat het zo’n kleine markt is, komen er ook niet veel nieuwe modellen. De laatste werkelijke vernieuwing dateert van tien jaar geleden, de zit/lig-tandem. Verder werd voor de tandem de sleeprem ontwikkeld.

De tandem profiteerde ook van de toepassing van aluminium frames in de tweewielerbranche. Verbout: ‘Vroeger had je ook al lichte modellen maar die voelden heel gammel, een tandem is tenslotte lang. Tegenwoordig zijn de frames van aluminium licht en toch stevig.’

Wijbrand en ik rijden in een aardig tempo, dertig kilometer per uur, richting Bunnik. We halen de een na de ander in. Ik vind het verbluffend want ik word helemaal niet moe. Op zo’n tandem kan ik makkelijk op en

neer naar Maastricht. Pas als we boven een kop koffie zitten, valt het kwartje. Wijbrand heeft zweetplekken onder zijn armen en grote druppels van inspanning op zijn voorhoofd. Mijn shirt is nog helemaal fris. Een keer gaat het mis. We moeten oversteken. Ik ben zo blij dat ik op tijd op de fiets zit dat ik in plaats van te trappen vol op de linker trapper ga staan. Midden op straat vallen we stil terwijl links en rechts auto's op ons afstormen. 'Wat doe jij nou?!', roept Wijbrand boos.

Overgave

'Niet ieder stel kan tandem rijden', waarschuwt Hoffmann. 'De stoker, moet zich overgeven aan de voorste. Sommige mensen kunnen dat niet. Die proberen mee te sturen. Je moet wel meebewegen in de bocht, maar verder moet je als achterrijder de touwtjes uit handen geven. Vertrouwen, het gaat om het vertrouwen.'

Hoffmann en zijn vrouw zijn helemaal op elkaar afgestemd. 'We rijden op een mountainbiketandem waarmee je vaak moet schakelen, maar dat hoef ik alleen nog te zeggen in extreme gevallen. Dat geldt voor de meeste mensen die ik ken, kwestie van een paar jaar samen rijden. 'Communiceren door de tussenketting' heet dat. Een puur intuïtief gebeuren.'

Verbout gebruikt andere communicatiemiddelen. Hij stort zich in zijn vrije tijd met zijn fietsvriendin achterop de mountainbiketandem rustig van een helling. 'Ze vertrouwt mij blindelings en dat is maar goed ook. Als ze de hele tijd over mijn schouder gaat zitten kijken, raken we uit balans. Dat fietst niet lekker.' Voor de communicatie gebruiken ze een headset. Hij kondigt aan dat er over dertig meter een bocht naar rechts komt of dat er een grote kuil aan zit te komen.

Wijbrand en ik ruilen van plaats. Dat

Hoffmann: 'Niet iedereen kan tandem rijden. De achterste rijder moet zich overgeven aan de voorste. Sommigen kunnen dat niet.'

moet kunnen omdat we in gewicht en lengte niet veel verschillen. Alleen wil Wijbrand mij vertellen dat de rechtertrappers hoog moeten staan voor een stoplicht om straks weer gemakkelijk op te stappen. 'Overgave', bezeug ik hem, maar het is duidelijk dat hij daar niet voor in de wieg is gelegd. In de stad stuurt Wijbrand weer. Ik sta doodangsten uit als hij voor een rood stoplicht langs een bestelbus manoeuvreert. Als we de Nachtegaalstraat oversteken om de tandem veilig bij de winkel af te leveren, knijp ik hard in de handvatten. Nee, de ideale stoker ben ik nog niet. Mijn relatie is er in elk geval van opgeknaapt. We gaan het nog een keer doen en dan een heel weekend. Maar voor nu stap ik opgelucht naast Wijbrand op mijn eigen fiets en stuur slingerend in mijn eigen cadans op huis aan.